

Економісти радять Новому уряду

Юрій ПОТАШНИЙ

38

У заяві не лише констатується сучасний стан економіки – вчені пропонують конкретні заходи, які мають забезпечити умови інтенсивного розвитку країни. За словами **Олександра КЕНДЮХОВА**, суть усіх рекомендацій зводиться до стимулювання високотехнологічного виробництва, передусім орієнтованого на експорт. Досі зусилля влади спрямовувалися головню на розвиток споживчого ринку в Україні, зокрема шляхом надання кредитів. Такий економічний курс голова Всеукраїнської спілки вчених-економістів назвав неперспективним.

Перший віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців **Сергій ПРОХОРОВ**, який брав участь у засіданні «круглого столу», зауважив: економічні негаразди стали наслідком недолугої державної політики. У підсумку бізнес утратив довіру до влади. Для прикладу перший віце-президент УСПП навіть ситуацію з відшкодуванням ПДВ експортерам: «Замість того, щоб бути важелем економічного стимулювання експорту, цей податок став засобом руйнування підприємств, орієнтованих на експорт».

Система олігархічного капіталізму, що склалася в країні, об'єктивно не зацікавлена в становленні малого й середнього бізнесу, тому цю ношу бере на себе УСПП. Найкращими помічниками тут можуть бути саме науковці, чії інноваційні ідеї нададуть поштовх економіці.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку країни мають стати інформаційно-комунікаційні технології. Так вважає академік НАН України доктор економічних наук **Анатолій ЧУХНО**. На жаль, за кількістю комп'ютерів, користувачів Інтернету й мобільного зв'язку ми відстаємо не лише від розвинених країн, а й від своїх найближчих сусідів. «Хоча кількісні показники поволі зростають, це не призводить до підвищен-

ня ефективності, конкурентоспроможності економіки. Наші програмісти успішно працюють за кордоном, виробляючи інтелектуальні продукти, а Україна нічого з того не має. Загалом наша наука на третину фінансується зарубіжними компаніями, які й використовують розробки українських учених як свою власність», – констатує А. Чухно.

Доцент Національного університету «Львівська політехніка» **Ольга МНИХ** вбачає запоруку економічного розвитку в новітніх технологіях – управлінні, виробництві, організації тощо. Важливе значення, на її думку, також має величина доданої вартості, яка значно більша в інтелектуальних продуктах. Розхолджують бізнес 99 видів різноманітних податків, що стягуються в Україні. Приміром, середній обсяг податків із прибутку становить 58 відсотків. Дається взнаки некерована міграція як людського, так і фінансового капіталів.

– На відміну від інших країн вітчизняну економіку поставили на коліна саме банки. Насправді вони не є реальними партнерами бізнесу й у часи економічного піднесення маніпулювали позитивними очікуваннями, надаючи кредити під дуже високі відсотки. Тепер потрібно лікувати не лише банківську систему, а й усю економіку країни, – каже О. Мних.

Її колега зі Львівської політехніки доктор економічних наук **Наталія ЧУХРАЙ** хоча й погодилася з думкою про необхідність створення єдиної економічної програми, однак вважає, що скеровувати до вищої влади країни треба досконаліші документи. «Наприклад, пропонується створити Державний банк інноваційного розвитку. Ідея гарна, проте в нас уже є Державний інноваційний фонд. Куди з нього поділилися дешеві кошти? Не змінивши реального середовища, в якому розвивається бізнес, будь-яку ідею втілити не вдасться. Інвестори не прийдуть у країну доти, доки не запанує економічна й політична стабі-

льність, не зникнуть корупційні бар'єри», – переконана науковець.

Професор Харківської національної академії міського господарства **Тетяна МОМОТ** звернула увагу учасників «круглого столу» на нерозвиненість фондового ринку в Україні. Так, досі не існує об'єктивної системи оцінювання ринкової вартості акцій підприємств. «Для розв'язання цієї проблеми слід залучити сучасні методики, наприклад, дохідний підхід. Тоді з'являється можливість спрогнозувати перспективну роботу акціонерних товариств й, отже, визначити ринкову вартість акцій, що сприятиме залученню інвесторів», – вважає Т. Момот.

Доцент Київського економічного інституту менеджменту **Віктор ЗАПОРОЖЕЦЬ** пропонує скористатися з досвіду розвинених країн, у яких паростки економічного зростання формувалися передусім на рівні адміністративно-територіальних одиниць. «За ринкових умов дуже важливим чинником є збалансованість окремих територій. А в нас чи не всім територіям бракує цілісності, бо за радянських часів їх створювали штучно. Не було потреби й у формуванні спеціальних економічних механізмів, які забезпечували б розвиток цих територій», – зазначає В. Запорожець.

Не цілком задоволений документом учених-економістів голова Всеукраїнського громадського руху «Комуніальний фронт» **Віталій ЯКОВЕНКО**. На його переконання, науковці дещо ідеалізують ситуацію, що склалася в деяких галузях економіки. «Напрацьовану програму треба «приземлити», порадившись із профільними асоціаціями, громадськими організаціями, профспілками. Тоді кілька її положень відпадут самі собою», – впевнений активіст.

Не згоден В. Яковенко з тим, що, за декларацією науковців, «експорт – єдине джерело надходжень некредитних фінансових ресурсів». «Головне – залучити інвестора, – розвиває свою думку голова «Комуніального фронту». – Нині ж Україна неприваб-

лива, бо в деяких сферах панує монополізм. Особливо це помітно в ЖКГ, де правила гри диктують ЖЕКи, теплокомуненерго, водоканали».

Протилежної думки заступник голови молодіжного руху «Нова держава» **Вікторія НАГАЙЧУК**, яка взяла участь в обговоренні економічної програми розвитку України. Вона закликала політичну еліту здійснити низку нагальних реформ, узявши за основу напрацювання Всеукраїнської спілки вчених-економістів.

Окрім іншого, науковці пропонують знизити споживання імпортованих товарів, істотно обмеживши споживче кредитування, що стримуватиме відтік ресурсів за кордон; на три роки відмовитися від іпотечного кредитування, бо цей ресурс не пов'язаний із підвищенням конкурентоспроможності національної економіки; зупинити контрабанду, що спричиняє пе-

ретік грошових ресурсів за кордон; ліквідувати корупційні схеми з так званими відкатами.

На часі податкова реформа: слід запровадити 5-відсотковий податок на купівлю, який сплачуватиме споживач, водночас ліквідувавши ПДВ, податок на прибуток, єдиний податок на малий бізнес. При цьому необхідно в кілька разів скоротити персонал, задіяний в адмініструванні податків. Державний бюджет, звісно, має бути бездефіцитним. Учені-економісти вважають, що фінансування Євро-2012 слід обмежити приватними інвестиціями та коштами з місцевих бюджетів.

Економія з боку органів влади має стати прикладом для наслідування. Коли Японія додала післявоєнну кризу, а США – Велику депресію, керівники багатьох підприємств встановлювали собі зарплату на рівні

простого робітника чи взагалі відмовлялися від неї. Якщо весь кризовий тягар ляже на простих працівників, а топ-менеджери й політична еліта України й надалі демонструватимуть розкішне життя, суспільство охопить цілковита апатія, що лише поглибить кризу.

Протягом усіх років незалежності владі так і не вдалося створити розгорнутої програми розвитку вітчизняної економіки. Академік НАНУ А. Чужно вбачає в цьому ключову причину відсталості країни.

Всеукраїнську спілку вчених-економістів створено у квітні 2009 року. Нині вона об'єднує понад 200 докторів і кандидатів економічних наук. Метою організації є формування в Україні постіндустріальної високотехнологічної економіки, яка забезпечила б високий рівень життя населення.

Кадри, що мусли б вирішувати все

Кожен чиновник мусить мати спеціальну освіту. Таке завдання поставила перед собою Національна академія державного управління (НАДУ) при Президентові України й видала «на-гора» ювілейний, 15-й, випуск державних менеджерів. Навчальний курс в академії та в її чотирьох регіональних інститутах цього року завершили понад 1800 осіб.

Немає сумніву в тому, що вирішальну роль у розбудові демократичної, правової й сильної держави відіграють кваліфіковані управлінці, тому ми чітко усвідомлюємо високу місію, покладену на колектив академії, каже **президент НАДУ Юрій КОВБАСЮК**. Від професіоналізму та компетенції наших випускників залежить ефективне функціонування органів державної влади й місцевого самоврядування. На них покладається здійснення системних реформ, подолання негативних соціально-економічних явищ.

На адресу випускників надійшли привітання від Президента й Прем'єр-міністра України. **Заступник керівника апарату Верховної Ради України В. ЯЛОВИЙ**, зачитавши вітального листа від Голови Верховної Ради В. Литвина, висловив переконання, що випускники НАДУ творчо й ефективно здійснюватимуть покладені на них управлінські функції. За словами В. Ялового, парламент і надалі поліпшуватиме законодавчі умови для розвитку управлінської справи в Україні.

Президент Всеукраїнської асоціації магістрів державного управління, **міністр регіонального розвитку та будівництва України Василь КУЙБІДА** зауважив, що в НАДУ викладають найкращі фахівці з державного управління. Міністр застеріг випускників, що їхня подальша дорога не буде легкою, тож радив долати її з вірою в себе, спираючись на тверді знання, здобуті в академії.

– На теоретичних заняттях ми вже ухвалили державний бюджет, обговорили антикризову програму дій уряду й навіть провели, доволі успішно, чемпіонат Європи з футболу 2012 року, – зізнається **цьогорічний випускник НАДУ Петро БРИЖАК**, що працює начальником управління культури та туризму Чернівецької обласної державної адміністрації.

Дипломи вручили президент НАДУ Ю. Ковбасюк та голова державних екзаменаційних комісій голова ЦВК В. Шаповал, директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Е. Лібанова.

НАДУ постійно розширює перелік спеціальностей. Так, торік здійснили перший набір слухачів на спеціальності «державне управління у сфері освіти», «державне управління у сфері охорони здоров'я», «регіональне управління», «електронне урядування», «публічна політика та управління», «місцеве самоврядування». Цього року 13 випускників уперше отримали дипломи за новою спеціальністю «державне управління у сфері національної безпеки». Магістерська програма НАДУ за денною формою навчання акредитована Європейською акредитаційною асоціацією з державного управління. Протягом 15 років академія підготувала понад 15 тисяч фахівців.

Юрій МИКОЛАЙВ.